

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și în editura „SOLIDARITĂȚII” asociația Institutelor financiare române
Redacția și administrația, Cluj, Piața Unirii No. 8

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Aurora (Năsăud) Avrigeana, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pt. Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caanesebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Crassa di păstrarea (Mercuria), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codru (Buteni) Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Creditul Bănățean (Lugoj), Crișan Cugierenu, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria Goronl-Aiud, Garănițelul Bănățan (Mehadia), Insoțirea de credit (Vestem), Institut de credit (Găvoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul inf.) Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligeșiana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoitul, Noiăna, Olteana, Oravițana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Șercăiana, Șoimul (Utoara), Șoimul (Vașcău), Tărnăveana, Timișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad) Zărăndeana, Zlăgnea, Zorile (Banca Invățătorilor).

ABONAMENTUL

PE 1 AN LEI 200. — PE 1/2 AN LEI 100.

NUMĂRUL 4. — LEI.

Director VASILE VLAICU

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

De fie-care cm 3 Lei.

Bilanțurile după tarif special.

Cuprinsul.

Critica bilanțului-aur Valori nefolosite. Calendarul și evidența adunărilor generale. Abuzuri fiscale Bursa Cultura bumbacului. Situația Băncii Naționale. Scutirea imobilelor de impozite. — Bilanțuri „Ardealul”, Cluj. — „Noiăna”, Noul-Român. — „Porumbăceana”, Porumbacul-de-jos. — „Crișana”, Brad. — „Vlădeasa”, Huedin. — „Banca Centrală Bănățană”, Timișoara.

Critica bilanțului-aur

Obiecțiunile contra bilanțului-aur, făcute în străinătate, se pot reasuma în următoarele:

Nu se poate stabili inventarul și bilanțul de deschidere în aur, până când nu se rezolvă problema monetară. Ori-ce bază valutară virtuală sau ideală ar impune legiuitorul, aceasta prejudiciază reforma valutară.

Inventarul de deschidere stabilit odată în valori de aur, nu poate servi de temelie la continuarea contabilității, deoarece conturile urmează a se ține în valută curentă de hârtie și în valute străine, fără să poată fi ținute în o monedă ideală, inexistentă.

Intre împrejurările actuale economice este imposibilă o estimațiune corectă. Imobilele, cari figurează în active, abia mai valorează atâta cât o fracțiune din valoarea dinainte de război; imobilele urbane nici nu se pot prețui, din cauza regimului chiriilor forțate. Investițiunile nu se pot prezenta în valoarea lor corectă, pentru-că lipsește punctul de orientare la stabilirea rentabilității. Stocurile de mărfuri nu se pot evalua just, pentru-că prețurile actuale în aur sunt de 3—5 ori mai urcate față de cele din timp de pace. În sfârșit pretenșiunile și datoriiile, în mare parte, se găsesc

într'o stare de nesiguranță din cauză, că problema valorizării este neresolvată.

Sunt incalculabile greutateile împreunate cu transformarea valorilor. În societățile pe acțiuni, din cauza varietății acțiunilor, priorităților etc. Contul de «Lipsa capitalului social» este o raritate nepractică. Vărsămintele suplimentare pentru refacerea capitalului societar sunt potrivite, ca să răstoarne societatea anonimă de pe baza ei. Legiuitorul nu obligă pe acționari la vărsăminte suplimentare, nici adunarea generală nu-i poate obliga; în schimb nici acționarii, cari fac benevol ast-fel de vărsăminte, nu obțin nici un avantajiu.

Reducerea capitalului social și contracțiunea acțiunilor trebuie reglementată foarte detaliat. Dacă o minoritate de 1/10 a acțiunilor poate cere revizia contradictorie, se deschide poarta largă pentru escrocherii.

Dacă operația transformării valorilor se face în publicitate, întreprinderile sunt aduse în situații imposibile, deoarece astfel se nasc o mulțime de ciocniri și frecări, însoțite de o panică mare. Creditul firmelor se sdruncină tocmai în momentele, când e mai mare nevoia capitalului străin.

Din aceste obiecțiuni plausible se compune critica bilanțului-aur. În practică însă nu s'au putut menține.

Dovada cea mai bună este faptul, că d. ex. în Germania, prima bancă, la care s'a pus în practică bilanțul-aur, a fost «Berliner Handelsgesellschaft» al cărei președinte, Dr. Sintenis, a purtat critica cea mai strașnică contra

bilanțului-aur, firește, fără să fi suferit nimic, nici banca, nici autorul criticei.

În general s'a putut constata în Germania, că adversarii bilanțului-aur s'au ridicat numai din cercurile bancare, în timp ce industria și comerțul s'au declarat încă dinaintea introducerii reformei, ca aderenți ai bilanțului-aur. Cu toate acestea nici băncile n'au contestat necesitatea de a face contabilitatea independentă de instrumentul depreciat al monedei-hârtie, ci din contră, ideea a fost întâmpinată cu aprobări unanime. Nedumeririle s'au născut numai din considerația oportunității momentului, cum și din cauza, că băncile se vedeau constrânse a-și scoate la iveală rezervele lor latente, ceea ce nu le venia la socoteală într'un timp, când mai erau obligate să se prezinte simultan într'o haină modestă de cifre reduse.

În efect, introducerea bilanțului-aur a pregătit terenul și atmosfera pentru rezolvarea problemei de valorizare, cum și însuși deslegarea chestiunii monetare.

Va fi just deci să dăm cuvântul și aderenților bilanțului-aur.

Ei sunt de părerea, că sabia lui Damocles din partea despăgubirilor de război, nesiguranta valorizării, greutatea de evaluare, lipsa monedei reale de aur etc., nu pot împedea serios restabilirea realității bilanțurilor, dar cu atât mai puțin pot servi, ca motive acceptabile pentru continuarea bilanțurilor în monedă-hârtie. Greutăți de evaluare au existat în toate vremurile, iar dificultățile de astăzi nu se deosebesc de cele din timpurile de pace decât numai în privința intensității. În fond ele sunt aceleași și eterne.

Opinia publică sănătoasă n'are nevoie să i se sugereze, că daunele produse de ultimii zece ani s'ar putea repara vre-odată așa din senin, de pe o zi pe alta. Dacă intenționăm serios o refacere, atunci trebuie să facem primul pas sănătos. Ceilalți pași urmează.

Este superficială și de rea-credință obiecțiunea, că bilanțul-aur ruinează creditul întreprinderilor, că produce dezastre și pornește căderea efectelor la bursă etc. Toate acestea se găsesc chiar de-a gata, încă dinaintea bilanțului-aur, ca niște calamități, pe cari bilanțul-aur nu le mai poate desființa, dar le poate preveni ast-fel, ca să nu se mai repeteze.

Singura obiecțiune contra bilanțului-aur, este, după părerea aderenților, că trebuia făcut încă de mult, cu mulți ani mai înainte,

pentru-că, dacă s'ar fi făcut, atunci s'ar fi mântuit mai multe întreprinderi dela peire.

Față de stările din străinătate, băncile și întreprinderile noastre se găsesc în situația avantajosă, că pot profita gratuit de experiențele scump plătite ale altora.

Dacă s'ar discuta și la noi problema bilanțului-aur, întreprinderile noastre n'ar avea decât de profitat din această discuție. Spre orientarea lor internă cercurile noastre financiare și economice ar putea proceda chiar astăzi la stabilirea inventarului și a bilanțului în lei-aur, pentru ca mâine, când se va pune problema în mod oficial, să fim pregătiți.

Vasile Vlaicu

Calendarul adunărilor generale

8	Februarie 1925	„Insoțirea de credit“ din Daneș
15	„	„Victoria“ din Arad
22	„	„Banca Românească“ din Dej
22	„	„Cordiana“ din Fofeldea
24	„	Banca „Harghita“ din Mercurea-Ciuc
28	„	Goronul“ din Aiud
5	Martie	„Mureșiana“ din Reghinul-Săsesc
6	„	„Minerva“ din Beclean
7	„	„Banca Agrară“ din Cluj
8	„	„Agricola“ din Hunedoara
8	„	Banca „Berzava“ din Reșița
10	„	„Creditul Bănățan“ din Lugoj
10	„	„Someșana“ din Dej
12	„	Banca „Oravițana“ din Oravița-Montană
14	„	„Patria din Blaj
15	„	Banca „Aurora“ din Năsăud
15	„	„Coroana“ din Cluj
16	„	„Nădlăcana“ din Nădlac
18	„	„Decebal“ din Deva
21	„	„Albina“ din Sibiu
22	„	Banca „Poporală“ din Dej
22	„	„Noiana“ din Noul-Roman
22	„	„Porumbăceana“ din Porumbarul Inferior
23	„	„Economul“ din Cluj
23	„	„Sebeșana din Sebeșul-Săsesc
26	„	Bc. „Centrală Bănățană“ Timișoara
26	„	„Sătmăreana“ din Seini
27	„	„Cassa de Păstrare“ din Sasca-Montană
28	„	„Banca Centrală“ din Cluj
28	„	„Doina“, din Câmpeni
28	„	„Vlădeasa“ din Huedin
30	„	„Auraria“ din Abrud
30	„	„Ardealul“ Cluj
30	„	„Maramurășana“ din Sighetul-Marmășiei
3	Aprilie	„
7	„	„Crișana“ din Brad

Valori nefolosite

Contemplând bilanșurile băncilor noastre, publicate în anul curent în această revistă, observatorul atent poate constata momente de mare importanță pentru orientarea în viitor.

Un fenomen caracteristic este, între altele,

faptul, că preste 70% din portofoliul de cambii al băncilor noastre este neutilizat la reescont. Într'adevăr, să consultăm următorul tablou comparativ, despre portofoliul cambial și reescontul celor 26 bănci, ale căror bilanșuri le avem la îndemână pe paginile acestei reviste.

Numele băncilor:		Cambii	Reescont
„Agricola“	Hunedoara	1,135.705.—	
„Albina“	Sibiu	133,847.204.—	36,201.000.—
„Auraria“	Abrud	352.897.—	
„Aurora“	Năsăud	7,727.639.—	
„Berzava“	Reșița	3,424.459.—	
Banca „Harghita“	Miercurea-Ciuc	4,495.408.—	650.000.—
„Oravițana“	Oravița	6,742.720.—	1,079.110.—
„Poporală“	Dej	8,412.989.—	1,890.000.—
„Cassa de Păstrare“	Sasca	2,729.184.—	
„Cordiana“	Fofeldea	575.000.—	
„Coroana“	Cluj	836.060.—	
„Creditul Bănățan“	Lugoj	9,788.520.—	2,953.800.—
„Decebal“	Deva	1,903.540.—	
„Doina“	Câmpeni	563.200.—	
„Economul“	Cluj	6,934.330.—	3,252.100.—
„Goronul“	Aiud	4,944.442.—	1,795.000.—
„Insoțirea de credit“,	Daneș	339.526.—	
„Maramureșana“	Sighet	6,463.086.—	2,336.250.—
„Minerva“	Beclean	1,871.526.—	
„Mureșiana“	Reghin	2,023.135.—	500.000.—
„Nădlăcana“	Nădlac	7.890.598.—	
„Patria“	Blaj	24,034.758.—	13,647.940.—
„Sătmăreana“	Seini	2.656.782.—	
„Sebeșana	Sebeșul șăsesc	2,304.991.—	100.000.—
„Someșana“	Dej	1,307.935.—	
„Victoria“	Arad	69.619.388.—	25,995.450.—
Total		312,703.022.—	80.400.650.—

Cu alte cuvinte: din portofoliul total de 312,703.022.— lei al băncilor numite mai sus, valorile nefolosite fac 232,302.372.— lei sau 77%. Cine nu cunoaște bonitatea portofoliilor dela băncile „Solidarității“, s'ar putea edifica din tabloul așa numitelor „cambii cu acoperire ipotecară“, tablou a cărui sumă totală la băncile amintite aici, se cifrează la 74,717.603.— lei.

Dar cine cunoaște uzanțele tradiționale de realitate și de soliditate a gestiunii bancare la băncile noastre cu cenzură, control intern și extern, cu acoperiri și supraacoperiri de garanții reale, se va mira, cum se poate produce și cum se poate continua o situație, ca cea de mai sus?

Fără îndoială că 77% efecte nefolosite, servesc numitelor bănci ca niște forțe rezervate pentru asigurarea unei mobilități efective, cu care să poată face față oricăror surprinderi neplăcute. Ele sunt totodată dovada moderațiunii precaute a omului puternic și stăpân pe sine, care își dominează situația. Din punctul de vedere al progresului economiei naționale, această situație în-

semnează totuși o piedecă egală cu o înfrânare exagerată. Acele 232 mil. rezervate s'ar putea întrebuința cu folos, cel puțin în parte. Capitalul social plus fondurile de rezervă ale băncilor de mai sus însumează totalul de 109,879.293.— lei, oferind deci chiar și posibilitatea unei majorări reglementare de peste 29 milioane lei la scontul Băncii Naționale, care a dat și dă dovezi suficiente de solitudine față de cererile de scont.

De altă parte băncile „Solidarității“ ar putea proceda în mod solidar la crearea unei bănci de scont, care să deslege problema circulației portofoliilor de cambii nereescontate, în special pentru băncile noastre mai mici, cari nu au la dispoziție ghișeurile băncii de emisiune. Ideia înființării unei bănci de scont s'a dat încă de mult și totuși a rămas până astăzi nerealizată. Credem, că cercurile noastre financiare, cu prilejul adunărilor generale vor relua discuția în această direcțiune, deoarece bilanșurile prezente dovedesc, că problema devine din ce în ce tot mai importantă.

Evidența adunărilor generale

In anul curent și-au publicat în revista noastră convocarea la adunările generale următoarele bănci pentru zilele arătate lângă fiecare și anume:

„Agricola“	din Hunedoara	pe 8 Martie
„Albina“	„ Sibiu	21 „
„Ardealul“	„ Cluj	30 „
„Auraria“	„ Abrud	30 „
„Banca Agrară“	din Cluj	7 „
„ „Aurora“	„ Năsăud	15 „
„ „Berzava“	„ Reșița	8 „
„ „Centrală“	„ Cluj	28 „
„ „Centrala Bănățană“	„ Timișoara	26 „
„ „Harghita“	„ Mercurea-Ciuc	24 Februarie
„ „Oravițana“	„ Oravița - Mont.	12 Martie
„ „Poporală“	„ Dej	22 „
„ „Românească din Vala Someșului“	„ Dej	22 Februarie
„Cassa de Păstrare“	din Sasca-Montană	27 Martie
„Cordiana“	„ Fofeldea	22 Februarie
„Coroana“	„ Cluj	15 Martie
„Creditul Bănățan“	„ Lugoj	10 „
„Crișana“	„ Brad	7 Aprile
„Decebal“	„ Deva	18 Martie
„Doina“	„ Cămpeni	28 „
„Economul“	„ Cluj	23 „
„Goronul“	„ Aiud	28 Februarie
„Iosofica de Credit“	„ Daneș	8 „
„Maramureșana“	„ Sighetul-Marmației	3 Aprilie
„Minerva“	„ Beclean	6 Martie
„Mureșiana“	„ Reghin	5 „
„Nădlăcana“	„ Nădlac	16 „
„Noiana“	„ Noul-Român	22 „
„Patria“	„ Blaj	14 „
„Perumbăceana“	„ Porumbacni Interior	22 „
„Sătmăreana“	„ Seini	26 „
„Sebeșana“	„ Sebeșul-Săsesc	23 „
„Someșana“	„ Dej	10 „
„Victoria“	„ Arad	15 Februarie
„Viadeasa“	„ Huedin	28 Martie

Abuzuri fiscale

Ministerul de finanțe primind dese reclamațiuni din partea diferitelor instituțiuni de bancă, prin care se plâng, că unii agenții ai fiscoului le cer să prezinte liste de toți acei, cari au avut afaceri cu acele instituțiuni în cursul anului 1924, a trimis administrațiilor financiare din țară o circulară, în sensul, că potrivit art. 93 din legea contribuțiunilor directe, chemările pentru cercetarea unora din operațiuni se pot face numai de inspectorul financiar, iar nu de orice funcționar fiscal.

Ministerul pune în vedere administrațiilor financiare, că de această dispoziție să se uzeze cu multă prudență și în mod egal pentru toate întreprinderile similare din localitate, să nu se depășească limitele unei informațiuni strict necesare, spre a nu se atrage discreditul instituțiilor bancare.

Intrucât s'a abuzat însă de dispozițiile art. 93, când unii agenții ai fiscoului au procedat și la dresarea de acte de contravenție pentru neprezentarea registrelor, ministerul găsește, că este necesar să se limiteze aceste cereri numai la cazurile mai importante și strict necesare.

Nu se poate cere deci o comunicare în scris a tuturor afacerilor, pe care le face o bancă cu clienții ei. În lipsa inspectorului financiar Informația, în cazuri absolut necesare, va putea fi luată de administrator personal sau printr'un funcționar principal de încredere, căruia i se va da delegație specială.

Cercetările se vor face la toate instituțiile similare, iar nu numai la unele din ele, căci altfel s'ar discreditat în fața publicului și a clienților, cele ce au fost cercetate.

BURSA

BUCUREȘTI, 11 MARTIE 1924.

Devize

1 franc francez	=	10 Lei 60
1 liră sterlină	=	984 „ —
1 dolar	=	206 „ —
1 franc elvețian	=	39 „ 75
1 liră italiană	=	8 „ 45
1 franc belgian	=	10 „ 50
1 cor. cehoslovacă	=	6 „ 14
1 dinar	=	3 „ 20
1 schilling austriac	=	29 „ 20
1 marcă aur	=	48 „ 50
1 zlot polonez	=	37 „ —
Leul la Zürich	=	2 „ 50

Monede

Franci francezi	10.60—10.80
Franci belgieni	9.80—10.20
Franci elv.	38—39
Coroane austr.	0.28—0.30
Coroane ungare	0.27—0.29
Coroane ceh.	5.80—6
Dolarul	203—205.
Drahme	3.40—3.50
Dinari	3.20—3.30
Lira italiană	8.20—8.40
Lira otomană	100—110
Lira sterlină	970—980
Leva	1.30—1.40
Napoleonul	730—750
Rentenmark	47—49
Zloți	37—39

Efecte cu dobanda fixa

Rentă 1913	4 1/2 %	70—77
„ externă	4 %	55—60
„ „	5 %	90—100
Impr. naț. 1916, 5%		63—64
„ unirii 1919		59—60
„ refac. 1920		62—62 1/2
Renta Impropr. 1922		49—50
Obl. jud., 5%		51—52
„ „ 4 1/2 %		56—57
„ com. Bucur. 4%		40—45
Scriș. rur. 5 %		45—46
„ „ 4 %		48—50
„ urb. Buc. 5 %		47—47 1/2
„ „ la i 5 %		41—43
Bon. casei rur. 5%		52—54
Obl. soc. loc. eft. 5%		60—63

Cultura bumbacului.

Ministerul agriculturii are în programul său de lucru ameliorarea varietăților noastre de plante agricole și introducerea și aclimatarea de plante noi. În ultimul timp a experimentat la fermele sale și cultura bumbacului.

În urma rezultatului obținut ministerul dorește ca cultura bumbacului să se întindă cât mai mult. De aceea, prin personalul său specialist a făcut un studiu amănunțit asupra celor mai bune varietăți de bumbac din Egipt și din ținuturile de sud ale peninsulei Balcanice.

În urma acestei cercetări, ministerul a adus din Egipt și din Macedonia 7000 kgr. sămânță de bumbac, din varietățile *Sakellarides*, *Pilon Ashmunt* și din varietatea ce crește în Macedonia.

Varietatea «*Sakellarides*» are vegetația cea mai lungă și dă fibra cea mai mătăsoasă, mai rezistentă și mai lungă. Este bumbacul cel mai cerut pe piață. Ministerul recomandă această varietate cultivatorilor din Dobrogea și mai ales, cultivatorilor, cari pot să cultive bumbacul prin irigație.

Varietatea «*Pilon*» are perioadă de vegetație mijlocie și se recomandă cultivatorilor din câmpia dunăreană a Munteniei.

Varietatea «*Ashmuni*» este cea mai timpurie și se recomandă cultivatorilor din șesul Olteniei și Banatului.

Varietatea balcanică se recomandă pentru sudul Dobrogei și Cadrilater.

Ministerul agriculturii poate distribui imediat la cererea cultivatorilor, sămânța de bumbac din varietățile descrise mai sus, pe preț de cost, adică lei 35 kgr. predată în pachete de minimum un kgr., etichetate și sigilate.

Cu un kgr. sămânță se poate semăna circa 500 m. p. Semănatul se face direct în pământ, în rânduri la depărtare de 80 cm., iar sămânța se sãmână pe rând în mod continuu, la 5—6 cm. distanță, rămânând ca mai târziu, când plantele au 3—4 frunze, să se facă răritul la 35 cm., între plante.

Bumbacul se mai poate semăna și în cuiburi la distanță de 45 cm. pe rând și la 80 cm. distanță între rânduri.

Dacă bumbacul va reuși la noi ca o cultură agricolă în anumite regiuni, atunci el trebuie să reușească numai semănat în rânduri sau în cuiburi, direct în pământ, iar nu în răsadnițe.

Bumbacul, nu se cultivă în răsadnițe în nici-o parte din lume. Ministerul sfătuește, ca bumbacul să se irigheze de cel puțin 3 ori în cursul perioadei de vegetație.

Se atrage însă atenția cultivatorilor, că inul și cânepa sunt cu mult superioare bumbacului, atât din punct de vedere al rentabilității, cât și din punct de vedere al fibrelor ce produc. Inul și cânepa, cari reușesc atât de bine în țară la noi, trebuie să aibă preferința în cultură și ministerul de agricultură face un apel călduros pe lângă cultivatori să dea și mai departe importanța cuvenită acestor două plante textile atât de înrădăcinate în viața noastră economică.

Scutirea de impozit

a clădirilor locuibile după 1 Ian. a. c.

Ministerul de finanțe a transmis administrațiilor financiare din țară următorul ordin circular:

„Revenindu-se asupra ordinului circular Nr. 169.058 din 15 Noembrie 1923, vă atragem atenția, că pentru clădirile ce vor deveni locuibile după 1 Ianuarie 1925 nu se mai aplică legea pentru încurajarea construcțiilor. Așa dar, proprietarilor construcțiilor noi, atunci când aceștia cer scutirea pentru impozitul pe clădiri nu li se vor mai cere să prezinte brevetul eliberat de ministerul muncii, scutirile urmând a se acorda numai în baza dispozițiilor art. 17 alin. a din legea pentru unificarea contribuțiilor directe și numai pe termen de cinci ani, ne mai fiind în nici un caz aplicabil art. 120, alin. 1 din aceeași lege. Pentru a se obține scutirea este însă neapărat necesar să se prezinte autorizația de construcție.

Termenul de scutire de cinci ani curge dela 1 Ianuarie al anului următor celui, în care imobilul a devenit locuibil.

Se va continua a se percepe taxa de 1 la sută până la 1 Aprilie 1928 pentru imobilele care s'au bucurat de avantajile legii pentru încurajare construcțiilor și care vor fi închiriate“.

Din situația Băncii Naționale

Dela 21 Februarie 1923.

Stocul metalic: 6.499.800.934 lei.

Bilete de bancă în circulație: 19042.073.111 lei, față de lei 19.236.143.345 câte erau la 14 Februarie, a. c., adică mai puține cu 194.069.234 lei.

Efecte scontate: 7.255.397.384 lei, față de 7.192.311.243 lei câte erau la 14 Februarie a. c.

Imprumuturi pe efecte publice: 451.697.077 lei, față de 445.372.396 lei, câte erau la 14 Februarie a. c.

Casele de împrumut pe gaj agriculturilor și industriașilor: 114.725.285 lei față de 111.643.482 lei câte erau la 14 Februarie a. c.

Către onor. abonați și cetitori.

Cu anul 1925, începem un nou abonament la revista noastră.

Vom continua să apărem, publicând bilanțurile, anunțurile și toate comunicațiile băncilor noastre, pe cari le rugăm să ne achite toate plățile prin viriment de cont-curent la

Banca Centrală pentru Industrie și Comerț din Cluj

în favorul contului „Solidarității” pentru „Revista Economică”.

Abonamentul rămâne în aceeași sumă

200 — lei anual

100 — lei pe $\frac{1}{2}$ an

Taxele de inserțiuni rămân de asemenea în aceeași tarifă:

3 lei de 1 cm. patrat,

membrii „Solidarității” beneficiind de 25% reducere.

De asemenea rugăm Onor. bănci să binevoiască a răscumpăra câte 20—50 exemplare din numărul jubilar al revistei noastre pe seama bibliotecilor „Astrei”, „Asociația pentru literatura și cultura poporului român în Sibiu”, achitând însă costul lor prin viriment la „Albina” Institutul de credit și economii, Sucursala Cluj, Asociațiunea „Astra” fiind rugată a le distribui bibliotecilor despărțămintelor ei.

În sfârșit rugăm pe toți abonații noștri să ne achite restanțele lor, deoarece ne este absolut imposibil să credităm acele sume mai mult de un an, după-ce revista noastră nu se susține nici din subvenții, nici din bani luați pe servicii pe seama streinilor, din contră pentru numărul jubilar am fost nevoiți a contracta un împrumut cu dobândă considerabilă.

Bilanțurile se vor trimite redacției noastre cu o săptămână înainte de termenul apariției, cunoscând, că revista apare totdeauna cu datul de Joi în fiecare săptămână.

Administrația Revistei Economice.

Aviz important.

„Solidaritatea”, Asociația Institutelor Financiare Române din Ardeal și Banat ajută pe comercianții români, singuri stăpâni pe o conducere independentă a negoțului de coloniale și manufactură, plasându-i în piețe bune românești, cu toate înlesnirile posibile, ca credit de mărfuri, ba chiar și credit ieftin în bani. Biroul „Solidarității” intermediază aceste plasamente și înlesniri în mod gratuit.

Comercianții interesați la dobândirea acestor avantagii, se vor adresa cu toată încrederea la biroul „Solidarității în Cluj, Piața Unirii No 8 et. I, arătându-și în scris referințele personale și materiale. Sunt excluși începătorii, cari nu au încă practica suficientă pentru conducerea negoțului în mod independent.

Toate ziarele românești sunt rugate a reproduce gratuit acest aviz important pentru ridicarea negoțului românesc la rolul, pe care-l merită.

„SOLIDARITATEA”

Atențiune!

Onor. abonați, cari colecționează „Revista Economică” sunt rugați a-și aranja colecția pro 1924, atașând și numărul jubilar la numerele săptămânale.

Dintr'o eroare regretabilă de paginație a rămas neapărut No. 29, din 1924, deci acest număr nu lipsește, ci nici nu a existat.

Numerele din semestrul al 2-lea sunt cumulative, cu numerotație în ordine.

Redacția „Revistei Economice”

„ARDEALUL” Institut de Arte Grafice Societate Anonimă, C L U J

CONVOCARE

Domnii acționari ai Institutului de arte grafice „ARDEALUL”, societate anonimă, Cluj, prin aceasta se convoacă la a

V-a adunare generală ordinară

care va avea loc în 30 Martie 1925 la 9 ore a. m., în localul „Ardealul” (Cluj, Strada Memorandului No. 22) cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării prin președintele Consiliului de administrație și constatarea acționarilor prezenți.
2. Raportul Consiliului de administrație și raportul Comitetului de cenzori. Stabilirea bilanțului pe 1924 și darea absoluturului Consiliului de administrație și Comitetului de cenzori.
3. Impărțirea profitului curat.
4. Stabilirea jetoanelor de prezență.

Domnii acționari cari doresc a lua parte la adunarea generală sunt rugați să depună titlurile provizorii la cassa societății sau la Băncile aparținătoare „SOLIDARITĂȚII”.

Considerând obiectele importante puse la ordinea zilei, domnii acționari sunt rugați a lua parte în persoană sau prin plenipotențiați în număr cât se poate de mare.

Pentru cazul când adunarea convocată mai sus nu ar întruni numărul recerut de acții și acționari, de pe acum convocăm cu aceeași ordine de zi o altă adunare generală, care se va ține în ziua de 11 Aprilie 1925 la ora 3 p. m. tot în localul Institutului de arte grafice „Ardealul” (Cluj).

Cluj, la 12 Martie 1925.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

ACTIVE	BILANȚ PE 1924.		PASIVE	
Cassa — — — — —	155652	60	Capital societar — — — — —	2000000
Imobile: casa proprie, str. Memorandului 22. — — — — —	522160	—	Fond de rezervă — — — — —	111748 28
Instalațiuni, Mașini etc. — — — — —	976780	—	„ „ ajutorare al funcț. — — — — —	23041 71
Mobilier — — — — —	58500	—	„ „ „ al angajaților — — — — —	46083 43
Filiala, Târgu-Mureș — — — — —	669689	50	„ „ „ cultural-artistic — — — — —	9216 65
Debitori — — — — —	657722	17	„ „ de amortizare — — — — —	175550 —
Hârtie (Inventar la 31/XII. 1924)	908959	20	Accepte — — — — —	1456000 —
Marfă de librărie (cărți, pap. etc. inventar 31/XII. 1924 — — — — —)	2825633	44	Cont-curent — — — — —	377060 —
			Creditori, comisionari, depositari	1814579 94
			Dividendă și tantiemă neridicată	151546 83
			Deposit de cassă — — — — —	200669 13
			Poziții-Transitoare — — — — —	90327 53
			Profit curat — — — — —	314273 41
	6770096	91		6770096 91

DEBIT	PROFIT ȘI PIERDERE		CREDIT	
Interese — — — — —	272104	60	Imprintate — — — — —	2494322 28
Salare — — — — —	251100	—	Marfă de librărie — — — — —	365984 96
Plata personalului tehnic — — — — —	1749333	35	Chirii — — — — —	43791 20
Spese generale:				
Porto — — — — —	49317	53		
Spese — — — — —	163161	55		
Jetoane — — — — —	4365	—		
Impozite — — — — —	100443	—		
Profit curat — — — — —	314273	41		
	2904098	44		2904098 44

Victor Stanciu m. p.
director executiv

Cluj, la 31 Decembrie 1924.

Pentru contabilitate:
Gheorghe Nichin m. p.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Sextil Pușcariu m. p. președinte, Vasile C. Osvadă m. p. Ion Agârbiceanu m. p. Onisifor Ghibu m. p.
Rațiu m. p. Ionel Comșa m. p.

Subsemnatul Comitet de cenzori am examinat contul Bilanț și contul Profit și Pierdere și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat în consonanță.

Cluj, la 11 Martie 1925.

COMITETUL DE CENSORI:

Petru Poruțiu m. p. Alexandru Ciura m. p. Bratus Păcurariu m. p. Dr. O. Prie m. p.

„Porumbăceana“, casă de economii, societate pe acțiuni în Porumbacul de jos**CONVOCARE**

Domnii acționari ai casei de economii „Porumbăceana“ societate pe acții, conform § ului 16 din statute, se invită la

a XXIV-a adunare generală ordinară

care se va ținea în Porumbacul de jos, la 22 Martie 1925, la 2 ore după masă, în localul băncii.

OBIECTELE

- 1 Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului 1924, raportul comitetului de supraveghiere și votarea absolutului pentru direcțiune și comitet.
2. Diziune asupra împărțirii profitului curat.
3. Alegerea a 4 membri în direcțiune pe 6 ani conform §-ului 28 din statute.
4. Urcarea capitalului social.

Domnii acționari cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-ului 17 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunare la cassa societății pe lângă revers

Acțiunile se pot depune și la Institutele „Albina“ Sibiu, „Furnica“ Făgărași, „Olteana“ Viștea inferioară și „Cassa de păstrare“, Săliște, până inclusive 20 Martie, iar reversele sunt a se înainta până în 21 Martie. Porumbacul de jos, 22 Februarie 1925.

DIRECȚIUNEA.

ACTIVA			Contul Bilanț la 31 Decembrie 1924			PASIVA		
Cassa în numerar	36444	28	Capital soc. 2000 acții a Lei 100.—	200000	—			
Cambii de bancă	2244800	50	Fond de rezervă	126000	52			
Imprumuturi ipotecare	227959	51	Fond de pensuni	8820	—			
Imprumuturi pe oblig. cu cavenți	541338	50	Depuneri spre fructificare	4345942	57			
Efecte	34500	—	Interese transitoare anticipate	33836	39			
Credite de cont-curent	1809498	20	Scopuri de binefacere	6787	75			
Dobitori	154813	45	Dividende neridicate	4449	—			
			Creditori	21716	—			
			Profit curat	106377	20			
	5049374	43		049374	43			

DEBIT			Contul Profit și Pierdere			CREDIT		
Interese la depuneri spre fructificare	342200	59	Interese :	102259	96			
„ de reescompt	2210	—	dela cambii escont	7727	62			
Spese: de birou	8729	—	dela imprumuturi ipotecare	56403	03			
Salare	38900	—	dela imprumuturi pe oblig. cu cav.	5684	50			
Competințe de timbru	217	—	dela efecte	77456	23			
Contribuțiune directă	638	90	de întârziere					
10% după interese de dep. spre fruct.	30473	20	după depuneri la bănci	267347	95			
1% cifra afacerilor	7203	—	Interese de Cont-Curent	37619	70			
Chiria	1800	—	Proviziuni					
Profit curat	106377	0						
	544449	00		544499	00			

Porumbacul de jos, 31 Decembrie 1924.

Ioan Marinescu m. p.
prezident

Dimitrie Manda! m. p.
vice-prez. și cassar

DIRECȚIUNEA:

G. Comșa m. p. I. N. Marinescu m. p. Lazăr Stoichița m. p. I. Stoichița m. p. S. Silca m. p.
S'au revăzut și s'au aflat în consonanță cu cărțile purtate în deplină ordine.

Porumbacul de jos, 23 Februarie 1925.

Alexandru Bratu m. p. Simion Grădinariu m. p. Dr. Aurel Bulicrea m. p.
Dr. Iosif Stoichița m. p. Octavian Stoichița m. p.

„CRIȘANA“ Institut de credit și economii, societate pe acții în Brad**Convocare**

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CRIȘANA“, sunt invitați prin aceasta la

a XVII-a adunare generală ordinară

care se va ține Marți 7 Aprilie 1925 la orele 3 și jumătate p. m. iar în cazul, că nu se vor prezenta acționari în număr suficient, adunarea generală se va ține la 21 Aprilie 1925 în localul institutului din Brad cu următoarea

Ordine de zi:

1. Constituire.
2. Raportul Consiliului de Administrație și al Comitetului de Cenzori, Bilanțul anului 1924, distribuirea profitului și darea absolutului.
3. Sporirea capitalului societar.
4. Modificarea §§-lor 6 și 59 din statute.
5. Alegerea celor trei membrii în Consiliul de Administrație pe termen de 3 ani.
6. Fixarea marcelor de prezență pentru Consiliul de Administrație și a speșelor de călătorie pentru Comitetul de Cenzori.

Se atrage atențiunea d-lor acționari asupra următoarelor dispozițiuni din statute:

§. 2. alineatul 2 „Femeile se reprezintă prin plenipotență, minorii prin tutori, curanzii prin curatorii lor, societățile, corporațiunile și institutele prin reprezentanți lor legali, chiar dacă aceștia din urmă nu ar fi acționari“. §. 22 „Numai acei acționari au drept de vot, cari sunt trecuți ca proprietari de acții în cărțile societății cu cel puțin 6 luni înainte de adunare și cari își depun cu 24 ore înainte de aceasta pe lângă revers acțiile resp. titlurile provizorii și reversele precum și dovezile de plenipotență la cassa societății, eventual la locurile destinate de Consiliul de Administrație. Avizul despre depunerea acțiilor și resp. a titlurilor provizorii la locurile destinate are să sosească cu 24 ore înainte de ținerea adunării“

În legătură cu cele cuprinse în §-ul din urmă notificăm, că pentru depunerea resp. primirea acțiilor și a titlurilor provizorii și extrădarea documentelor despre depuneri s'au designat toate institutele, cari sunt membre la „Solidaritatea“ din Cluj.

Brad, la 27 Februarie 1925

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

ACTIVA		CONTUL BILANT, încheiat la 31 Decembrie 1924		PASIVA	
Cassa în numerar	584978 52	Capital societar	1200000		
Disponibil la bănci	1307743 43	Fond general de rezervă	933472 89		
Cambii	4499382 50	„ special de rezervă	200000		
Cambii cu acoperie ipotecară	1409685	„ fil. V. Damian	28000		
Obligațiuni ipotecare	45920	„ de pensii	320000	1481472 89	
Credite de Cont-Curent	29373 25	Depuneri spre fructificare		9796628 96	
Avansuri pe efecte	32620	Diverși creditorii		17169 5	
Efecte proprii	244347	Dividende neridicate		2612	
Marfă (făină, grâu, porumb, etc.)	1238924 05	Interese anticip. pe a. 1925		176426 08	
Casele institutului și alte imobile	375 00	Profit curat		351843 97	
Mobilierul magaziiilor	20000				
Acționari (rate scad. în 1925)	330225				
	13026153 75			13026153 75	

DEBIT		CONTUL PROFIT-PERDERE		CREDIT	
Interese : pentru depuneri spre fructificare	556839 27	Interese : de la cambii de bancă	440548 80		
pentru fondul de pensii	22383 76	„ „ cu acop. ipotecară	143841 80		
Spese : salare și adause de scumpete	311920	„ obligații ipotecare	9353		
bani de curțir	5800	„ credit pe Cont-Curent	405871 89		
imprim. reg. porto, încălzit, iluminat	132303 47	„ efecte proprii	22248 50	1021863 99	
marce de prezență	15440	Venite de la mărfuri		468392 30	
chirii	5050	Chirii		2065 50	
Impozit : cătore stat și comună	219544 04	Proviziuni		153276 33	
după interese de depuneri	43050 61				
Profit curat	351843 97				
	1664185 2			1664185 12	

Director executiv
ss. Ghișa

Brad la 31 Decembrie 1924

șefcontabil

expert contabil

ss. Țiucra Petru, Pribeașul
expert contabil

ss. Cornel Lazar ss. Aron Roman ss. Dr. Nerva Oncu ss. Dr. Todor Babușța ss. Dr. Todor Banișci ss. V. Bulz
președinte v. președinte

ss. Alexandru Draia ss. Ioan Cutean ss. Porfir Boila ss. Ioan Împarat ss. Nicolae Pop

COMITETUL DE CENZORI :

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat contul prezent și l'am aflat exact.

Brad, la 27 Februarie 1925

ss. Ioan Perian ss. Andron Bogdan ss. Ioan Fugăț ss. Ioachim Ivan ss. Petru Câmpean ss. Iosif Comșa
președinte

„Viădeasa“ institut de credit și economii societate pe acții, în Huedin

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Viădeasa» societate pe acțiuni sunt invitați prin aceasta conform §-lui 20 din statute la a

XXIX-a adunare generală ordinară

care se va ține în Huedin. Sâmbătă în 28 Martie 1925, la orele 10 a. m. în localurile institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Citirea raportului consiliului de administrație și al comitetului de cenzori și stabilirea bilanțului
3. Deciderea asupra împărțirii profitului net și darea descărcării pe anul de gestiune 1924.
4. Stabilirea jetoanelor de prezență și speșelor de călătorie a consiliului de administrație, membrilor de încredere și comitetului de cenzori
5. Alegerea alor patru (4) membri în consiliul de administrație și cinci (5) membri în comitetul de cenzori.

6. Modificarea §§-lor 6, 7, 11, 15, 23, 36 din statute.
7. Modificarea nor nativului pentru salarizarea funcționarilor.
8. Eventuale propuneri în sensul §-lui 33 din statute.
9. Inchiderea adunării.

Huedin, la 13 Februarie 1925.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE,

Se atrage atențiunea D-lor acționari la următoarea dispoziție din statute.

§ 23. La adunarea generală au drept de vot deciziv acei acționari, cari sunt trecuți în r gistrul acționarilor cel puțin cu trei luni înainte de a unare și cari și-a anunțat cu cel puțin trei zile înainte de ziua adunării participarea lor și totodată și-a depus eventualele plenipotențe.

Onorată Adunare Generală!

Avem onoară a Vă raporta, că am examinat Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pro 1924 ale institutului de credit și economii «Viădeasa» și le-am confrontat cu Măiestrul și cu extrasele de încheiere și le-am aflat exacte.

Am cercat și ne-am convins, că activele arătate în valori și efecte se află în consonanță cu reaistrelle de contabilitate.

Referitor la împărțirea profitului net de Lei 707610.29 ne alăturăm propunerii consiliului de administrație, pe care o recomandăm spre primire.

Vă rugăm deci a primi Bilanțul și a da absoluturul Direcțiunii și subscrisului comitet de cenzori pentru gestiunea anului expirat.

Huedin, la 13 Februarie 1925.

COMITETUL DE CENZORI

Activa	Contul Bilanț	Pasiva
Casa în numerar — — — — —	1194168 20	Capital societar — — — — —
Cambii — — — — —	4886644 50	Emisiunea VII-a — — — — —
Credite cambiale cu acoperire hipot.	6526540 —	Fond de rezervă — — — — —
Credite în Cont-c rent — — — — —	2005070 53	Fond soacial de rezervă pentru creanțe dubioase — — — — —
Credite hipotecare — — — — —	375291 50	Fondul de penziune al funcționarilor — — — — —
Obligațiuni cu cavenși — — — — —	162991 50	Fondul scopurilor filantropice — — — — —
Diverse conturi debitoare — — — — —	84911 50	Depuneri spre fructificare — — — — —
Acțiuni dela bănci — — — — —	136191 —	Reescompt — — — — —
Efectele fondului de penziune al funcționarilor — — — — —	40000 —	interese anticipate pe anul 1925 — — — — —
Edificiul institutului — — — — —	1 —	Dividendă neridicată — — — — —
		Diverse sume de plată — — — — —
		Profit curat — — — — —
	1541181 8	

Eșite	Contul Profit și Pierdere	Intrate
Dobânzi — — — — —	1043944 30	Dobânzi — — — — —
Salare și indemnizări — — — — —	466469 40	Ventul imobilului — — — — —
Cheltuieli generale — — — — —	152529 72	Provizioane — — — — —
Chiria birourilor — — — — —	18000 —	
Dări — — — — —	114521 99	
Alocație la fondul de rezervă — — — — —	436000 —	
Rezervă specială pt. creanțe dubioase — — — — —	208 00 —	
Profit curat — — — — —	707610 29	
	3142085 70	1964830 63
		17706 —
		1159549 07
		3142085 70

Huedin, la 31 Decembrie 1924.

Valer Bologa m. p.
director, expert contabil

DIRECȚIUNEA:

Iuliu Poruțiu m. p. Ioan Gall m. p. Emil Petran m. p. Dr. Simion Tămașiu m. p. Mihaiu Marinceașiu m. p.
director substituit

Ștefan Pop. m. p.

Dr. Valentin Poruțiu m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și consonanță cu registrele institutului.

Huedin, la 13 Februarie 1925.

Iosif Orga m. p.
președinte, director de bancă
expert contabil

Marius Peculea m. p. Dr. Sabin Varna m. p. Victor Muntean m. p. A. Muntean m. p.
dir. de bancă, expert contabil

„BANCA CENTRALĂ BĂNĂȚANĂ“ de credit, comerț și industrie s. p a TIMIȘOARA**Convocare**

Domnii acționari dela „BANCA CENTRALĂ BĂNĂȚANĂ“ de credit, comerț și industrie s. p. a., Timișoara, sunt convocați la a

III-a adunare generală ordinară

pe Joi, în 26 Martie 1925, la orele 11 a. m. în localul băncii din Timișoara, I., Bulev. Regina Maria Nr. 6, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul consiliului de administrație, raportul cenzorilor, statorirea bilanțului și contului de profit și pierdere pe anul de gestiune 1924, distribuirea profitului net.
3. Dărea absolutorului pentru consiliul de administrație și pentru comitetul de cenzori pe anul 1924.
4. Statorirea mărcilor de prezență.

Timișoara, la 26 Februarie 1925.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Activa		CONTUL BILANȚ la 31 Decembrie 1924		Pasiva	
Casa în numerar	2,688.383.97			Capital societar	500.000
Bonuri la Bănci	2.124.083.48	4813367.4		Fond de rezervă	93100
Monete		277348.42		Depuneri spre fructificare	16962670.74
Cambii cu giranți și acoperire hipotecară		10142780		Creditori în Cont-Curent	3922177.30
Debitori în cont-curent		6193411.94		Reescompt la Banca Națională	205.000
Efecte publice și acțiuni		573200		Diverse conturi creditoare	331393.96
Imobile		1934771.26		Poziții transitoare	304704
Mobilier, aranjament		21011.08		Profit net din 1924	809292.16
Diverse conturi debitoare		5337347.95			
		29482338.10			29482338.10

Debit		CONTUL PROFIT și PERDERI		Credit	
Interese după depuneri, salare, chirii, cheltuieli generale, impozite	2684420.18			Interese, provisiuni, comisioane, participări, venite la mărfuri, venite la realități	3493712.34
Profit net din 1924	809292.16				
		3493712.34			3493712.34

Timișoara, la 31 Decembrie 1924.

Valeriu Cârje m. p.
director executiv

Consiliul de administrație:

Ioanichie Neagoe m. p. preș. cons.	Octavian Puticiu m. p.	Dr. Eugen Ghelner m. p.
Ioan Adreescu m. p.	Timotei Guțiu m. p.	Col. Toma Manciuc m. p.
Dr. Petru Fleșeriu m. p.	Dr. Coriolan Băran m. p.	Ing. Laurențiu Giurgiu m. p.
Dr. Gheorghe Crăciun m. p.	Ilie Papp m. p. contabil expert	Cornel Vereș m. p.
	Alexandru Luchiciu m. p.	Vasile Bogdan m. p.

Subsemnații cenzori am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății

Timișoara, la 26 Februarie 1925.

Virgil Popoviciu m. p. cont. exp. preș. com. de cenzori	Dr. Aurel Căndea m. p.	Zaharie Ionescu m. p.	Mihai Zăgălcean m. p.
Ioan Popa m. p. contabil expert	Ioan Guțiu m. p.	Dr. Antoniu Ardelean m. p.	Bartolomeiu Panciovan m. p.